

ประเภทเอกสาร : คู่มือขั้นตอนการดำเนินงาน
ชื่อเอกสาร : งานส่งเสริมและพัฒนาระบบการนิเทศ
และการจัดกระบวนการเรียนรู้

1. ชื่องาน (กระบวนงาน)

งานส่งเสริมและพัฒนาระบบการนิเทศและการจัดกระบวนการเรียนรู้

2. วัตถุประสงค์

1. เพื่อเป็นแนวทางในส่งเสริมและพัฒนาระบบการนิเทศและการจัดกระบวนการเรียนรู้ของสถานศึกษาและสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
2. เพื่อให้มีข้อมูลสารสนเทศ ผลการจัดการศึกษาของสถานศึกษาในการวางแผนพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

3. ขอบเขตของงาน

เป็นแนวทางสำหรับกลุ่มนิเทศ ติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษา ใช้ในการส่งเสริมและพัฒนาระบบการนิเทศการศึกษาและการจัดกระบวนการเรียนรู้ของสถานศึกษาในสังกัด เขตพื้นที่การศึกษา

4. คำจำกัดความ

การส่งเสริมและพัฒนาระบบการนิเทศ และการจัดกระบวนการเรียนรู้ หมายถึง การจัดกิจกรรม รูปแบบ แนวทาง เทคนิค วิธีการ ในการเสริมสร้างความรู้ ความเข้าใจ รูปแบบแนวทางในการดำเนินงาน การสร้าง จัดหาเครื่องมือ นวัตกรรม เพื่อพัฒนาทักษะ ให้แก่ผู้บริหารสถานศึกษาและครู ในการพัฒนาการบริหารจัดการศึกษาในสถานศึกษา การจัดการเรียนการสอน และกิจกรรมส่งเสริมศักยภาพผู้เรียนที่เป็นการส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนภายในสถานศึกษา รวมถึงการจัดกิจกรรม เพื่อการพัฒนาศักยภาพบุคลากรในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษา

ระบบการนิเทศ หมายถึง นวัตกรรม รูปแบบ วิธีการให้คำแนะนำ ชี้แนะ ส่งเสริม อบรม พัฒนา สร้างเสริมองค์ความรู้ให้แก่ผู้รับการนิเทศทั้งด้านการบริหารจัดการศึกษา การนิเทศการเรียนการสอน และการพัฒนากิจกรรมโครงการต่าง ๆ

การจัดการเรียนการสอน หมายถึง ขั้นตอน กระบวนการ วิธีสอน กิจกรรมที่ครูผู้สอนจัดให้ผู้เรียน ได้ฝึกปฏิบัติ เพื่อพัฒนาผู้เรียน สร้างความรู้ ความเข้าใจให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ มีความรู้ ทักษะสามารถนำไปปฏิบัติหรือใช้ประโยชน์ได้

5. ขั้นตอนการปฏิบัติงาน

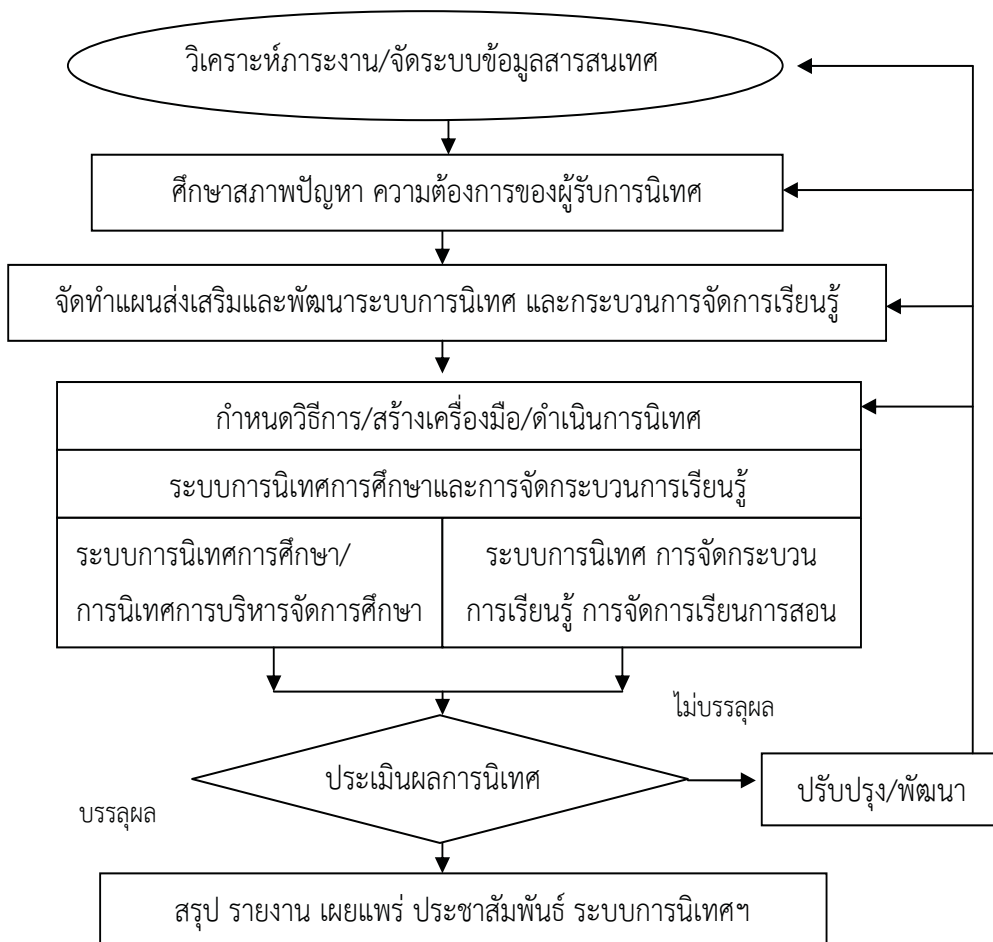
1. วิเคราะห์ภาระงาน จัดระบบข้อมูลสารสนเทศ เกี่ยวกับการพัฒนาระบบการนิเทศ และการจัดกระบวนการเรียนรู้
2. ศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการรับการนิเทศและการจัดกระบวนการเรียนรู้ของสถานศึกษา
3. จัดทำแผนส่งเสริมและพัฒนาระบบการนิเทศและการจัดกระบวนการเรียนรู้

4. กำหนดวิธีการ แนวทางการนิเทศ สร้าง แสวงหาเครื่องมือ นวัตกรรม รูปแบบต่าง ๆ เพื่อดำเนินการนิเทศการศึกษา พัฒนาระบบการนิเทศ และการจัดกระบวนการเรียนรู้ การจัดการเรียนการสอนของสถานศึกษา

5. ติดตามและประเมินผลการนิเทศ เพื่อนำผลการประเมินไปกำหนดแนวทางการพัฒนาระบบการนิเทศ และการจัดกระบวนการเรียนรู้ การจัดการเรียนการสอนในคราวต่อไป

6. สรุป รายงาน เผยแพร่ประชาสัมพันธ์ต่อหน่วยงานต้นสังกัด สถานศึกษา และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

6. Flow Chart การปฏิบัติงาน

7. แบบฟอร์มที่ใช้

1. แบบนิเทศติดตามการพัฒนาระบบการนิเทศและการกระบวนกรเรียนรู้ การจัดการเรียนการสอน
2. แบบประเมินผลการพัฒนาระบบการนิเทศและการจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษา เช่น ระบบการนิเทศภายใน การสร้างเครือข่ายการนิเทศ
3. แบบประเมินผลโครงการนิเทศ
4. เอกสารสรุปรายงานผลการดำเนินงานการพัฒนาระบบการนิเทศและการจัดกระบวนกรเรียนรู้

8. เอกสาร/ หลักฐานอ้างอิง

1. พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม
2. หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551
3. หลักการพัฒนาระบบการนิเทศภายในและการสร้างเครือข่าย
4. หลักการ นิเทศ ติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษา

9. แบบฟอร์มสรุปมาตรฐานงาน

ชื่อหน่วยงานส่งเสริมและพัฒนาระบบการนิเทศและการจัดการกระบวนการเรียนรู้	สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากลุ่มนิเทศติดตามและประเมินผลการศึกษา	รหัสเอกสาร :		
วัตถุประสงค์ 1. เพื่อเป็นแนวทางในการส่งเสริมและพัฒนาระบบการนิเทศและการจัดการกระบวนการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพและสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา 2. เพื่อให้มีข้อมูลสารสนเทศผลการจัดการศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา				
ลำดับที่	รายละเอียดงาน	มาตรฐานคุณภาพงาน	ผู้รับผิดชอบ	
1.		มีระบบข้อมูล เอกสารอ้างอิง ประกอบการปฏิบัติ	กลุ่มงานนิเทศ ๑	
2.	ศึกษาศาสนาและวัฒนธรรม	มีการเรียนการสอนและจัดการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ	มีข้อมูลที่ต้อง เป็นปัจจุบัน	กลุ่มงานนิเทศ ๑
3.	จัดทำแผนส่งเสริมและพัฒนาการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ	การบริหารการศึกษา การจัดการเรียนการสอนและสภาพปัญหา	สอดคล้องกับมาตรฐาน การศึกษา นโยบายและจุดเน้น สพฐ.	กลุ่มงานนิเทศ ๑
4.	กำหนดวิธีการ/สร้างเครื่องมือ/ดำเนินการนิเทศ	เครื่องมือ นิเทศเพื่อส่งเสริมพัฒนากระบวนการนิเทศ การจัดการเรียนการสอน และการจัดการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ	สอดคล้องกับวัตถุประสงค์	กลุ่มงานนิเทศ ๑
5.	ดำเนินการนิเทศ การจัดการเรียนการสอน การศึกษา/การบริหาร	การนิเทศการบริหารจัดการศึกษา การนิเทศการจัดการเรียนการสอนและการจัดการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ	มีข้อมูลผลการนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการจัดการศึกษา	กลุ่มงานนิเทศ ๑
6.	สรุปงานผล เสนอระบบการนิเทศฯ	คุณภาพการศึกษา	มีเอกสารรายงานผลการนิเทศ และนำไปใช้	กลุ่มงานนิเทศ ๑

เอกสารอ้างอิง : 1. พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม 2. หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551
3. หลักการพัฒนากระบวนการนิเทศภายในและการสร้างเครือข่าย 4. หลักการ นิเทศ ติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษา

ประเภทเอกสาร : คู่มือขั้นตอนการดำเนินงาน
ชื่อเอกสาร : งานส่งเสริมและสนับสนุนเครือข่ายการนิเทศของเขต
พื้นที่การศึกษา สถานศึกษา หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
และชุมชน

1. ชื่องาน (กระบวนงาน)

ส่งเสริมสนับสนุนเครือข่ายการนิเทศของเขตพื้นที่การศึกษา สถานศึกษา หน่วยงานที่เกี่ยวข้องและชุมชน

2. วัตถุประสงค์

1. เพื่อเป็นแนวทางในส่งเสริมสนับสนุนเครือข่ายการนิเทศของเขตพื้นที่การศึกษา สถานศึกษา หน่วยงานที่เกี่ยวข้องและชุมชน

2. เพื่อให้การปฏิบัติงานร่วมกันของเครือข่ายเกิดประสิทธิภาพ ประสิทธิผล บรรลุเป้าหมายตามนโยบาย

3. ขอบเขตของงาน

เป็นแนวทางในการส่งเสริมสนับสนุนเครือข่ายการนิเทศของเขตพื้นที่การศึกษา สถานศึกษา หน่วยงานที่เกี่ยวข้องและชุมชน ที่จะนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพการศึกษาในรูปแบบต่างๆ เช่น การจัดเครือข่ายบุคคล ครูแกนนำ ครูต้นแบบ เครือข่ายการพัฒนาคุณภาพตามระดับการศึกษา เช่น กลุ่มเครือข่ายส่งเสริมประสิทธิภาพระดับปฐมวัย ประถมศึกษา มัธยมศึกษา เครือข่ายโรงเรียนคู่พัฒนา โรงเรียนพี่โรงเรียนน้องเครือข่ายการพัฒนาชุมชน การพัฒนาคุณภาพโดยการจัดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การพัฒนาเครือข่ายห้องเรียนให้เป็นแหล่งเรียนรู้

4. คำจำกัดความ

ส่งเสริมสนับสนุนเครือข่ายการนิเทศของเขตพื้นที่การศึกษา สถานศึกษา หน่วยงานที่เกี่ยวข้องและชุมชน หมายถึง การจัดระบบการนิเทศที่ต้องอาศัยการทำงานร่วมกันเป็นเครือข่ายของบุคคลและหน่วยงาน ทั้งระดับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา สถานศึกษา และชุมชน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อร่วมมือกันพัฒนาคุณภาพการศึกษา

5. ขั้นตอนการปฏิบัติงาน

1. จัดระบบข้อมูลสารสนเทศ ศึกษาความต้องการการส่งเสริมสนับสนุนเครือข่ายการนิเทศทั้งระดับเขตพื้นที่การศึกษา สถานศึกษา หน่วยงานที่เกี่ยวข้องและชุมชน

2. จัดทำแผนสร้างความรู้ความเข้าใจเพื่อส่งเสริมและสนับสนุนเครือข่ายการนิเทศทุกระดับ โดยคำนึงถึงสภาพปัญหาและความต้องการของแต่ละเครือข่าย

3. ประชุม/สัมมนาเครือข่ายการนิเทศทุกระดับ เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจและกำหนดแนวทางการพัฒนา

4. ดำเนินการส่งเสริมและสนับสนุนการพัฒนาเครือข่ายการนิเทศในรูปแบบต่าง ๆ เช่น

4.1 จัดเครือข่ายบุคคล เช่น ครูแกนนำ ครูต้นแบบ ครูแห่งชาติ ฯลฯ

4.2 จัดเครือข่ายในรูปชุมชน เช่น ชุมชนครูปฐมวัย ครูวิทยาศาสตร์ ฯลฯ

4.3 เครื่องมือช่วยในรูปของระดับการศึกษา เช่น เครื่องมือช่วยส่งเสริมประสิทธิภาพระดับปฐมวัย ประถมศึกษา และมัธยมศึกษา

4.4 เครื่องมือช่วยในรูปของชุมชน เช่น เครื่องมือช่วยสุขภาพ เครื่องมือช่วยภูมิปัญญาท้องถิ่น ฯลฯ

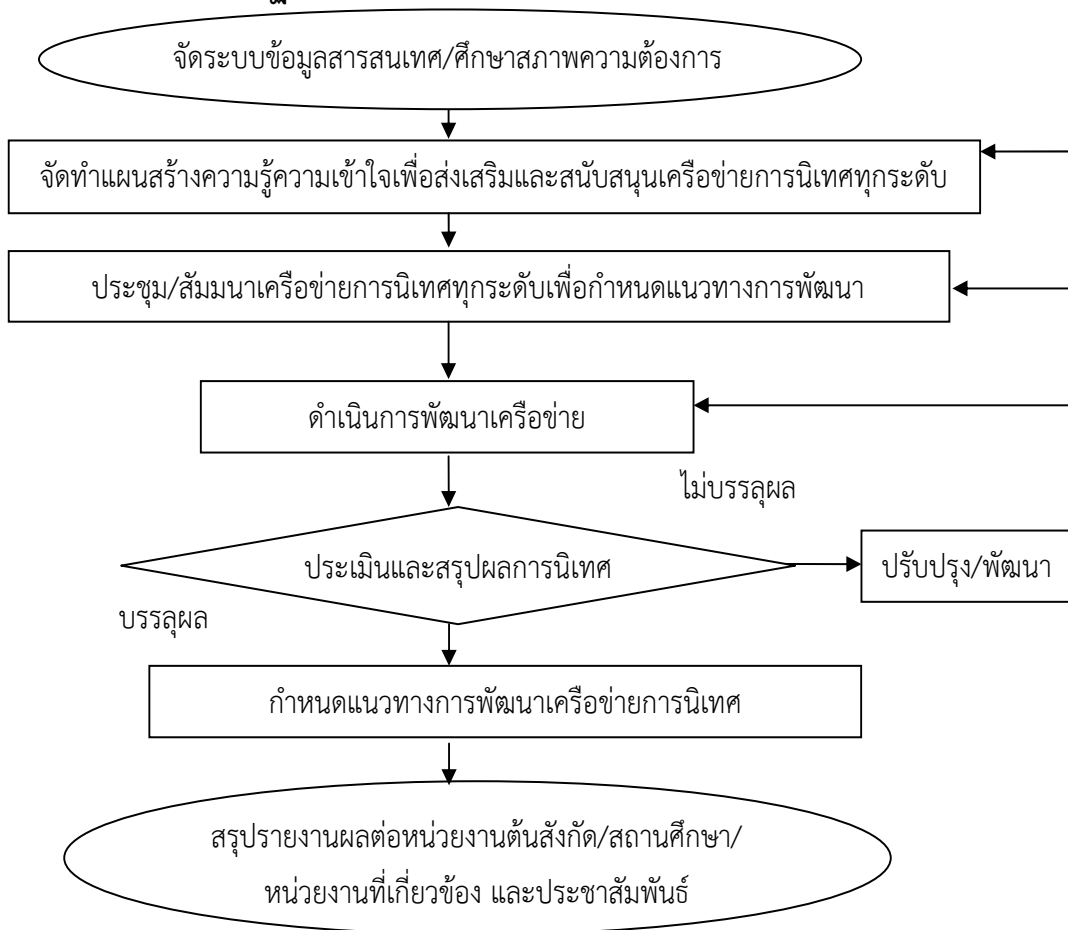
4.5 เครื่องมือช่วยในรูปของห้องเรียนหรือสถานศึกษา เช่น การพัฒนาห้องเรียนวิทยาศาสตร์ เครื่องมือช่วยโรงเรียนผู้นำการเปลี่ยนแปลง เครื่องมือช่วยห้องเรียนโรงเรียนในฝัน

5. ประเมินผลและสรุปผลการพัฒนาเครื่องมือการนิเทศ

6. นำผลการประเมินไปกำหนดแนวทางการพัฒนาเครื่องมือการนิเทศทั้งระดับเขตพื้นที่การศึกษา สถานศึกษา หน่วยงานที่เกี่ยวข้องและชุมชนต่อไป

7. สรุปผลการดำเนินงานเครื่องมือการนิเทศและรายงานผลการพัฒนาต่อหน่วยงานต้นสังกัด/สถานศึกษา หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และเผยแพร่ประชาสัมพันธ์

6. Flow Chart การปฏิบัติงาน

7. แบบฟอร์มที่ใช้

1. แบบสำรวจความต้องการการพัฒนาเครือข่ายการนิเทศ
2. แบบติดตามและประเมินผลการพัฒนาเครือข่ายการนิเทศทั้งระดับเขตพื้นที่การศึกษา

สถานศึกษา หน่วยงานที่เกี่ยวข้องและชุมชน

3. แบบรายงานผลการพัฒนาระบบการนิเทศและจัดการเรียนการสอน

8. เอกสาร/ หลักฐานอ้างอิง

1. พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม
2. หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551
3. หลักการสร้างเครือข่าย
4. หลักการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานการสร้างเครือข่าย

9. แบบฟอร์มสรุปมาตรฐานงาน

ชื่องาน งานส่งเสริมและสนับสนุนครูช่วยการเรียนรู้ของเขตพื้นที่การศึกษา สถานศึกษา หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา กลุ่มนิเทศติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษา	ชื่อเอกสาร และชุมชน	รหัสเอกสาร :
<p>วัตถุประสงค์</p> <p>1. เพื่อเป็นแนวทางในส่งเสริมสนับสนุนครูช่วยการเรียนรู้ของเขตพื้นที่การศึกษา สถานศึกษา หน่วยงานที่เกี่ยวข้องและชุมชน</p> <p>2. เพื่อให้การปฏิบัติงานร่วมกันของครูช่วยเกิดประสิทธิภาพ ประสิทธิผล บรรลุเป้าหมายตามนโยบาย</p>	<p>มาตรฐานคุณลักษณะ</p> <p>ข้อมูลสารสนเทศที่ถูกต้อง ครบถ้วนและเป็นปัจจุบัน</p> <p>แผนการส่งเสริมฯ</p> <p>แนวทางการพัฒนา</p> <p>จำนวนเครือข่าย</p> <p>รายงานผลการพัฒนาเครือข่าย</p> <p>มีข้อเสนอแนะเพื่อพัฒนา</p> <p>รายงานสรุปผล</p>	<p>รายละเอียดงาน</p> <p>1. จัดระบบข้อมูลสารสนเทศ ศึกษาความต้องการการส่งเสริมสนับสนุนครูช่วยการเรียนรู้ของเขตพื้นที่การศึกษา สถานศึกษา หน่วยงานที่เกี่ยวข้องและชุมชน</p> <p>2. จัดทำแผนส่งเสริมและสนับสนุนครูช่วยการเรียนรู้ของเขตพื้นที่การศึกษา โดยข้อมูลและสภาพปัญหาความต้องการของครูช่วย</p> <p>3. ประชุม/สัมมนาครูช่วยการเรียนรู้ของเขตพื้นที่การศึกษา เพื่อสร้างความเข้าใจและกำหนดแนวทางการพัฒนาครูช่วย</p> <p>4. ดำเนินการส่งเสริมและสนับสนุนการพัฒนาครูช่วยการเรียนรู้ในรูปแบบต่างๆ เช่น เครือข่าย บุคคล ชุมชน กลุ่มโรงเรียน พุทธธรรมาสน์ เป็นต้น</p> <p>5. ประเมินผลและสรุปผลการพัฒนาครูช่วยการเรียนรู้</p> <p>6. วิเคราะห์ผลเพื่อกำหนดแนวทางการพัฒนาครูช่วยการเรียนรู้ต่อไป</p> <p>7. สรุปผลการดำเนินงานครูช่วยการเรียนรู้และรายงานผลการพัฒนาครูช่วยการเรียนรู้/สถานศึกษา หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และเผยแพร่ประชาสัมพันธ์</p>	<p>เวลาดำเนินการ</p> <p>มกราคม-เมษายน</p> <p>เมษายน</p> <p>พฤษภาคม</p> <p>ภาคเรียน ละ 1 ครั้ง</p> <p>ภาคเรียน ละ 1 ครั้ง</p> <p>ทุกรอบการนิเทศ</p> <p>มีนาคม - เมษายน</p>
<p>ผังขั้นตอนการดำเนินงาน</p> <pre> graph TD A([จัดระบบข้อมูลสารสนเทศ/ ศึกษาสภาพความต้องการ]) --> B[จัดทำแผนส่งเสริมและ สนับสนุนครูช่วยการเรียนรู้ระดับ เขตพื้นที่การศึกษา] B --> C[ประชุม/สัมมนาครูช่วยการเรียนรู้ เพื่อกำหนดแนวทางการพัฒนา] C --> D[ดำเนินการพัฒนาครูช่วย] D --> E{ประเมินและสรุปผล ปรกติ} E --> F[กำหนดแนวทางการพัฒนาครูช่วยการเรียนรู้] E --> G[ปรับปรุง] F --> H[สรุปรายงานผลและประชาสัมพันธ์ ต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง] </pre>	<p>เอกสารอ้างอิง :</p> <p>1. พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม</p> <p>2. หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551</p> <p>3. หลักการสร้างเครือข่าย</p> <p>4. หลักการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานการสร้างเครือข่าย</p>		